

02-03/24

26. 9. 24

Univerzitet u Sarajevu – Filozofski fakultet

Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik

Komisija za izbor docenta

Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik
26. 9. 2024 / *[signature]*

Broj: 02-03/24-1

Datum: 1. 10. 2024 god

[signature]
1. 10. 2024 / *[signature]*

Vijeću Filozofskog fakulteta

Senatu Univerziteta u Sarajevu

Predmet: Izvještaj Komisije s prijedlogom za izbor *docenta* za PODRUČJE (OBLAST): HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA), GRANA: BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA, BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK, **Savremeni (Standardni jezik)** (predmeti: Dijalektologija I i II, Standardni jezik u praksi FIL BHS 236, Lektorski seminar FIL BHS 537 / Standardni jezik u praksi FIL BHS 537, IP Urbana dijalektologija), **OPĆI PREDMET/I** (Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 i 2) na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta

I. Na osnovu člana 69, stav (1), članova 121, 122, 123. i 124. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", broj: 36/22), člana 236 Statuta Univerziteta u Sarajevu, a za potrebe provođenja konkursa za izbor u zvanje **DOCENT za PODRUČJE (OBLAST): HUMANISTIČKE NAUKE, POLJE: NAUKA O JEZIKU I KNJIŽEVNOSTI (FILOLOGIJA), GRANA: BOSNISTIKA, KROATISTIKA, SRBISTIKA, BOSANSKI, HRVATSKI I SRPSKI JEZIK, Savremeni (Standardni jezik)** (predmeti: Dijalektologija I i II, Standardni jezik u praksi FIL BHS 236, Lektorski seminar FIL BHS 537 / Standardni jezik u praksi FIL BHS 537, IP Urbana dijalektologija), **OPĆI PREDMET/I** (Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 i 2) na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, Odlukom Vijeća Fakulteta, broj: 02-01/339 od 11. 9. 2024. godine, imenovana je Komisija za izbor docenta.

Komisija je imenovana u sastavu:

1. Dr. Amela Šehović, doktor lingvističkih nauka, redovni profesor na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, za oblast *bosnistika, kroatistika, srbistika, bosanski, hrvatski i srpski jezik, Savremeni (standardni jezik)*, (predmeti: *Tvorba riječi, Leksikologija i leksikografija, Uvod u standardni jezik, Fonetika i fonologija, Književnojezička politika u BiH od 70-ih do 90-ih godina 20. stoljeća*), Opći predmet – *Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 i 2*, predsjednica;
2. Dr. Halid Bulić, doktor lingvističkih nauka, vanredni profesor na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta za oblast *bosanski,*

hrvatski i srpski jezik, Lingvistika (predmeti: *Uvod u lingvistiku, Pragmalingvistika, IP: Pragmalingvistika, Lingvistički pravci i metode, Metodologija i tehnika lingvističkih istraživanja*), *Savremeni (standardni jezik)* (predmeti: *Morfologija I i II*), Opći predmet/i (*Bosanski, hrvatski, srpski jezik 1 i 2*), član;

3. Dr. Mehmed Karđaš, doktor znanosti iz znanstvenog područja humanističkih znanosti, znanstvenog polja filologije, vanredni profesor na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta za područje (oblast): *humanističke nauke*, polje: *nauka o jeziku i književnosti (filologija)*, grana: *bosnistika, kroatistika, srbistika, bosanski, hrvatski i srpski jezik, Historija jezika* (predmeti: *Historijska gramatika I i II, Poredbena gramatika slavenskih jezika, Jezik srednjovjekovnih kancelarija, IP Jezik srednjovjekovnih kancelarija, Opći predmet/i: Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 i 2*), član.

II. Dopisom broj 03-02/672 od 11. 9. 2024. godine Komisija je obaviještena da je na konkurs, objavljen u dnevnom listu "Dnevni avaz" i na web-stranici Univerziteta u Sarajevu i Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta 20. 7. 2024. godine a zaključen 4. 8. 2024. godine, prijavu dostavila jedna kandidatkinja: DR. ENISA BAJRAKTAREVIĆ.

Prijava kandidatkinje je blagovremeno dostavljena putem pošte, i to 1. 8. 2024. godine.

U skladu sa Zaključkom Senata Univerziteta u Sarajevu, broj: 01-13-19/24 od 17. 7. 2024. godine (djelovodni broj Fakulteta: 02-01/316 od 19. 7. 2024. godine), rokovi propisani Zakonom o visokom obrazovanju u postupku predmetnog izbora su mirovali u periodu korištenja kolektivnog godišnjeg odmora (22. 7. 2024. – 25. 8. 2024. godine).

Na sastanku Komisije održanom 11. 9. 2024. godine, kojem su prisustvovali članovi Komisije lično, imenovani Odlukom Vijeća Fakulteta, broj: 02-01/339 od 11. 9. 2024. godine, i šefica Službe za pravne, personalne i opće poslove, otvorena je pristigla prijava na konkurs, te je utvrđeno da je prijava **kandidatkinje dr. Enise Bajraktarević, osim što je blagovremena, i potpuna.**

Komisija je izvršila uvid u priloženu dokumentaciju kandidatkinje i ustanovila sljedeće:

Enisa Bajraktarević, doktor lingvističkih nauka – bosnist, uz svojeručno potpisanu prijavu na konkurs, dostavila je:

Diplomu Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta o stečenoj akademskoj tituli i naučnom zvanju doktor lingvističkih nauka – bosnist s Dodatkom diplomi (ovjerena fotokopija), Diplomu Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta o stečenom naučnom stepenu magistar lingvističkih nauka (ovjerena fotokopija), Diplomu Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta o završenom studiju za sticanje visoke stručne spreme i stručnog naziva profesor

bosanskog jezika i književnosti naroda Bosne i Hercegovine (ovjerena fotokopija), Biografiju s bibliografijom (u štampanoj e-formi na CD-u), objavljene naučne radove, dokaz da su radovi objavljeni, Izvod iz matične knjige rođenih (ovjerena fotokopija), Uvjerenje o državljanstvu (ovjerena fotokopija), CIPS-ovu prijavu boravka, Potvrdu Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, broj: 03-01/42 od 5. 6. 2024. godine iz koje je vidljivo da je kandidatkinja lektor na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik i da je zaposlena na Univerzitetu u Sarajevu – Filozofskom fakultetu, počev od 3. 5. 2007. godine, na određeno vrijeme, i dalje, da je u navedenom periodu bila izabrana u akademsko nastavno-naučno zvanje *asistent, viši asistent i lektor*, da obavlja poslove u naučno-nastavnom procesu, te da je u trenutnom zvanju *lektor* provela kompletan izborni period, Potvrdu Univerziteta u Sarajevu – Instituta za jezik, broj: 01/369/24 od 30. 7. 2024. godine, iz koje je vidljivo da je imenovana jedan od autora knjige *Govor Sarajeva*, Edicija Bosanskohercegovački dijalektološki zbornik, knjiga XIII, te da je knjiga u štampi (original), Potvrdu Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, broj: 01-07/26 od 5. 6. 2024. godine, o učešću u projektu *Kurs metodike nastave bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika kao drugog i stranog jezika* (ovjerena kopija), Priznanje za e-izdavaštvo i nove tehnologije, Međunarodni sajam knjiga XXXV International book fair, 17. do 22. april 2024. godine, Uvjerenje Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta, broj: 03-02/177 od 8. 6. 2016. godine, o pohađanju nastave iz predmeta *Slovenački jezik* za nastavnike i saradnike Filozofskog fakulteta i Univerziteta u Sarajevu (ovjerena kopija), Diplomu o poznavanju stranog jezika Poliglot škole za strane jezike, broj: 01-13-105/17. od 16. 3. 2017. godine, Diplomu o poznavanju stranog jezika Poliglot škole za strane jezike, broj: 01-03-006/17. od 12. 1. 2017. godine, Diplomu o poznavanju stranog jezika Poliglot škole za strane jezike, broj: 01-16-198/17. od 16. 5. 2017. godine, Certifikat Русская Гуманитарная Миссия, *Современные технологии преподавания русского языка как иностранного во внеязыковой среде: теория, практика, актуальные тенденции*, 21. мая 2019. г., Сараево, Босния и Герцеговина (ovjerena kopija), Potvrdu Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu i Odsjeka za pedagogiju o sudjelovanju u programu obuke, Sarajevo, 2. 6. 2017. godine, te uzorak e-knjige i radove kako slijedi:

- *SARAJEVSKI KORPUS SMS PORUKA NA BOSANSKOM JEZIKU*, autori: Bulić, Halid, Durmišević, Elma, Hodžić-Čavkić, Azra, Bajraktarević, Enisa, Ahmetspahić-Peljto, Azra, Šabić, Belmin, e-knjiga, Univerzitet u Sarajevu – Filozofski fakultet, Sarajevo, 2023 – koautorstvo, uzorak u štampanoj formi na 84 str., kao i dokaz da je objavljena u COBISS bazi podataka;
- *BROJEVI U IJEKAVSKOŠČAKAVSKOM GOVORU SARAJEVA*, Bajraktarević, Enisa, Bosanskohercegovački slavistički kongres: Zbornik radova, god. 3, knjiga 1, 2022, str. 99–109, u štampanoj formi, kao i dokaz da je objavljen u COBISS bazi podataka;

- *MORFOLOŠKE OSOBINE VIŠOČKOGA GOVORA S KRAJA 19. STOLJEĆA*, Bajraktarević, Enisa, Bosanskohercegovački slavistički kongres: Zbornik radova II, knjiga 1, 2019, str. 397–409, u štampanoj formi, kao i dokaz da je objavljen u COBISS bazi podataka;
- *IMENICE A-VRSTE U IJEKAVSKOŠĆAKAVSKOM GOVORU SARAJEVA*, Bajraktarević, Enisa, Radovi Filozofskog fakulteta, 2021, str. 273–293, u štampanoj formi, kao i dokaz da je objavljen u COBISS bazi podataka;
- *KRAJŠNIČKA PISMA ARHIVA RUSKE NACIONALNE BIBLIOTEKE U SANKT-PETERBURGU*, Kardaš, Mehmed; Bajraktarević, Enisa, *Sarajevski filološki susreti 4*, Zbornik radova: knjiga 1, Sarajevo: Bosansko filološko društvo, 2018, u štampanoj formi, kao i dokaz da je objavljen u COBISS bazi podataka.

Nakon uvida u prijavu kandidatkinje Enise Bajraktarević, Komisija ima čast podnijeti

I Z V J E Š T A J

s prijedlogom za izbor

III. Biografski podaci

1. Enisa Bajraktarević rođena je u selu Bakići, općina Olovo. Osnovnu školu pohađala je u Olovu i, zbog agresije na BiH i iseljništva, okončala je u Visokom (1994). Srednju školu – Medresu “Osman-ef. Redžović” završila je u Visokom (1998), a potom četverogodišnji studij na Odsjeku za južnoslavenske jezike na Filozofskom fakultetu u Sarajevu 2002/2003, kada je stekla zvanje *Profesora bosanskog jezika i književnosti naroda BiH*.

Postdiplomski studij iz lingvističkih disciplina okončala je u januaru 2014. odbranom magistarske teze *Morfološke osobine ijekavskošćakavskoga govora Sarajeva* pred komisijom u sastavu: prof. dr. Dževad Jahić, predsjednik komisije, prof. dr. Senahid Halilović, mentor, prof. dr. Hasnija Muratagić-Tuna, članica.

Doktorski studij upisala je 2014, a pod mentorstvom prof. dr. Senahida Halilovića odabrala je temu doktorske disertacije – *Sociolingvistički opis govora grada Sarajeva u 20. stoljeću*, koju je odbranila u februaru 2024. godine pred komisijom u sastavu: prof. dr. Ismail Palić, predsjednik komisije, prof. dr. Amela Šehović, mentorica, prof. dr. Mehmed Kardaš, član.

2. Dr. Enisa Bajraktarević je početkom akademske 2015/2016. na Filozofskom fakultetu u Sarajevu u Školi bosanskog jezika “Učimo bosanski” držala nastavu za strance.

U periodu od aprila do juna 2017. godine sudjelovala je u programu Obuke nastavnika i saradnika na Univerzitetu u Sarajevu za izvedbu bolonjskog procesa u svrhu unapređenja kvalitete obrazovnog procesa.

Kao saradnica na projektu OLA, prisustvovala je višednevnom *Radnom sastanku nacionalnih komisija OLA* u Zagrebu 2015. godine (Lužnica, Hrvatska, 19–24. 10) i u Bratislavi 2017. godine (Slovačka, 10–15. 10).

3. Dr. Enisa Bajraktarević dobitnica je, s pet drugih kolegica i kolega, posebnog Priznanje za e-izdavaštvo i nove tehnologije na XXXV međunarodnom sajmu knjiga u Sarajevu (17–22. 4. 2024) za koautorsko djelo “Sarajevski korpus SMS poruka na bosanskom jeziku”.

4. Dr. Enisa Bajraktarević radila je kao profesorica Bosanskog jezika u Mješovitoj srednjoj školi “Musa Ćazim Ćatić” u Olovu od 2004. do 2008. godine, kada je položila stručni ispit i stekla značajno iskustvo iz oblasti metodike nastave Bosanskog jezika.

U martu 2008. godine primljena je za asistenta (na oblast savremenog bosanskog / hrvatskog / srpskog jezika) na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu; od početka akademske 2013/2014. u zvanju je višeg asistenta, a od 2018/2019. godine – u zvanju lektora. Njen dosadašnji radni angažman podrazumijeva izvođenje nastavnih vježbi na predmetima: Dijalektologija, Dijalektologija I i II, Savremeni bosanski jezik II, Morfologija I i II, Lektorski seminar, Lektorski seminar I, II, III, IV, Standardni jezik u praksi a od 2021. godine izvodi i vježbe na predmetu Osnovi nauke o jeziku II na Akademiji scenskih umjetnosti Univerziteta u Sarajevu.

IV. Radovi kandidatkinje

Bibliografiju radova dr. Enise Bajraktarević čini jedanaest jedinica, od čega dvije knjige (u koautorstvu; za knjigu *Govor Sarajeva* predata je Potvrda, broj 01/369/24 od 30. 7. 2024, Univerziteta u Sarajevu – Instituta za jezik da je knjiga u štampi; dio koji potpisuje Enisa Bajraktarević njen je magistarski rad), tri naučnoistraživačka rada (dva izvorna i jedan pregledni, posljednji u koautorstvu), pet stručnih radova i neobjavljena doktorska disertacija.

Naučnoistraživački radovi su objavljeni u zbornicima koji prate relevantne baze podataka (Sarajevski filološki susreti 4, Bosanskohercegovački slavistički kongres II, Bosanskohercegovački slavistički kongres III).

Knjige

1. Kršo, Aida; Enisa Bajraktarević, Zenaida Karavdić (2024), *Govor Sarajeva*, Univerzitet u Sarajevu – Institut za jezik, Sarajevo; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/57894150>
2. Bulić, Halid; Elma Durmišević, Azra Hodžić-Čavkić, Enisa Bajraktarević, Azra Ahmetpahić-Peljto, Belmin Šabić (2023), *Sarajevski korpus SMS poruka na bosanskom jeziku*, e-knjiga, Univerzitet u Sarajevu – Filozofski fakultet, Sarajevo; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/55842310>

Radovi

1. Bajraktarević, Enisa (2022), "Brojevi u ijekavskošćakavskom govoru Sarajeva", *Bosanskohercegovački slavistički kongres III*, knjiga 1, Slavistički komitet, Sarajevo; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/50852870>
2. Bajraktarević, Enisa (2019), "Morfološke osobine visočkoga govora s kraja 19. stoljeća", *Bosanskohercegovački slavistički kongres II*, knjiga 1, Slavistički komitet, Sarajevo; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/11123737>
3. Kardaš, Mehmed; Enisa Bajraktarević (2018), "Krajišnička pisma Arhiva Ruske nacionalne biblioteke u Sankt-Peterburgu", *Sarajevski filološki susreti 4*, Zbornik radova: knjiga 1, Bosansko filološko društvo, Sarajevo; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/10536473>
4. Bajraktarević, Enisa (2021), "Imenice a-vrste u ijekavskošćakavskom govoru Sarajeva", *Radovi Filozofskog fakulteta*, Sarajevo; <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1012161>
5. Bajraktarević, Enisa (2012), "Doprinos Asima Pece razvoju bosanskohercegovačke dijalektologije", *Bosanskohercegovački slavistički kongres I*, knjiga 1, Slavistički komitet, Sarajevo; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/7530265>
6. Bajraktarević, Enisa (2012), "Ismail Palić: Dativ u bosanskome jeziku", *Pismo*, IX/1, Bosansko filološko društvo, Sarajevo; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/6376217>
7. Bajraktarević, Enisa (2010), "Jezična politika i jezična stvarnost", *Pismo*, VIII/1, Bosansko filološko društvo, Sarajevo; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/5730329>
8. Bajraktarević, Enisa (2009), "Govor grada Sarajeva i razgovorni bosanski jezik", *Oslobođenje*; <http://www.infobiro.ba/article/636352>

IV.1. Komentar uz radove

Naučni radovi dr. Enise Bajraktarević objavljeni su u priznatim publikacijama u BiH. Ovdje ćemo ukazati na četiri rada iz opusa dr. Enise Bajraktarević.

Njen najznačajniji rad svakako je neobjavljena doktorska disertacija "Sociolingvistički opis govora grada Sarajeva u 20. stoljeću". Kandidatkinja je nastojala pokazati kako se mijenjao govor Sarajeva i u kojim je pravcima išla njegova promjena, prateći razvojni put odgovarajućih fonetsko-fonoloških, morfoloških, sintaksičkih i leksičkih varijabli, te uzimajući u obzir dijalekatsku bazu, standardnojezičke procese i društvene odrednice – generacijsku / vremensku razliku i vjeroispovijest / nacionalnost informatora. Dr. Enisa Bajraktarević analizirala je pisanu riječ sarajevskih muslimana / Bošnjaka, pravoslavaca / Srba, katolika / Hrvata i jevreja / Jevreja u *prividnom vremenu*, tj. s početka, sredine i s kraja 20. stoljeća (Budući da nije uvijek bilo moguće staviti znak jednakosti između konfesionalne pripadnosti pojedinog autora i njegovog nacionalnog osjećaja, ove odrednice treba razumijevati što relativnije.).

Analizom je dr. Enisa Bajraktarević nastojala utvrditi koliko su društvene i standardnojezičke promjene utjecale na sarajevski govor te koliko je (i da li je) vjerska / nacionalna pripadnost bila važna u prihvatanju / neprihvatanju novih društvenih i standardnojezičkih strujanja. Njeno istraživanje se temeljilo na pisanom idiomu, a kako pisana riječ nije isto što i govorena, dobivene podatke ne treba smatrati konačnim, jer je cilj ovog istraživanja bio pokazati kako se, iz jednog novog – sociolingvističkog ugla, razvijao sarajevski govor kroz 20. stoljeće.

Osnovna hipoteza rada je da su pojedine jezičke varijable, ovisno o konfesiji / nacionalnosti informatora, prisutne u manjem ili većem opsegu, te da su imale različit razvojni put: negativno obilježene varijable imaju tendenciju bržeg gubljenja, dok su neobilježene ili pozitivno obilježene varijable otporne na standardnojezičke utjecaje. Jezička norma, vremenom, djeluje regulativno, u smislu potiskivanja i niveliranja razlika, te omogućava razvoj kompaktnoga gradskog govora.

Analizi je pristupila primjenom savremenih sociolingvističkih metoda na pisani korpus građana Sarajeva različitih vjeroispovijesti u *prividnom vremenu* (početak, sredina i kraj 20. stoljeća), a kako bi došla do što preciznijih rezultata istraživanja, nastojala je pronaći što autentičnije pisane izvore, posebno s početka stoljeća, koji bi na adekvatan način predstavili sarajevski govor.

S početka stoljeća analiziran je pisani idiom Mehmeda Potogije, Save Skarića i nekoliko izdanja jevrejskog časopisa "Židovska svijest".

Sa sredine 20. stoljeća analizirani su pisani idiomi Halida Hadžimulića, Nenada Ešpeka i Isaka Samokovlije.

S kraja 20. stoljeća analizirane su jezičke varijable u idiomu Nedžada Ibrišimovića, Nenada Veličkovića, Nikole Kristića i Josipa Ostija.

Pisana riječ sredinom i krajem 20. stoljeća bila je gotovo potpuno standardizirana, tako da su karakteristike sarajevskog vernakulara nalažene u tragovima.

Fonološke varijable koje je kandidatkinja analizirala u radu jesu: 1. *svedenost afrikata č, ć i dž, đ na ć i đ*, 2. *suglasnik h*, 3. *nepostojanost lj i nj* i 4. *redukcija suglasničke grupe dn*; morfološke varijable jesu: 5. *nastavci starih tvrdih osnova u pridjevskim riječima*, 6. *zamjenički oblici him, hin, hina, hi*; 7. *sintaksička varijabla odnosi se postojanje / nepostojanje habituala*; leksički varijable jesu: 8. *hljeb / kruh*, 9. *hiljada / tisuća*, 10. *općina / opština* i 11. *hefta / sedmica*.

U fokusu istraživanja su sarajevski dijalektizmi po kojima su Sarajlije bile (jesu) prepoznatljive, a istraživanje je pokazalo u kojim su omjerima bili prisutni kod pripadnika svih četiriju vjeroispovijesti, te koji su od njih uspjeli opstati a koji su izmijenjeni pod utjecajem standardnojezičkog izraza, međusobnih odnosa i utjecaja sa strane.

Odabrane jezičke varijable analizirala je na sljedeći način: u tekstu su zabilježeni dijalekatski oblici, kao i svako pojavljivanje standardnog oblika, a onda je omjer jednih i drugih izračunat prema Labovljevoj formuli, čime je dobiven *indeks frekvencije*.

Pri analizi su praćeni i konsultirani tadašnji normativni priručnici, i to: "Gramatika bosanskoga jezika" F. Vuletića iz 1890, "Hrvatski pravopis" I. Broza iz 1893, "Pravopis hrvatskoga ili srpskoga jezika" iz 1941. i 1951. D. Boranića i "Pravopis srpskohrvatskoga književnoga jezika (sa pravopisnim rečnikom)" Matice srpske i Matice hrvatske iz 1960. godine, tj. normativni priručnici koji su u 20. stoljeću bili važeći na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Poseban osvrt na dijalektološku literaturu uz svaku pojedinačnu varijablu prikazan je pri analizi govora prvog informatora a podaci iz normativnih priručnika navođeni su svaki put kada je to bilo potrebno.

Budući da urbana dijalektologija zahtijeva ne samo opis jezičkih pojava i zatečenog stanja, već nastoji razjasniti koje su okolnosti i kakvi utjecaji doveli do odgovarajućeg stanja, kandidatkinja je nastojala ponuditi odgovore i dati pojašnjenja u vezi s razvojnim putem praćenih varijabli.

Tako je, npr., kod muslimana / Bošnjaka Sarajlija dr. Enisa Bajraktarević uočila sljedeće:

visok stepen prisustva dijalektizama na početku 20. stoljeća, posebno kod fonetsko-fonoloških varijabli (*č > ć /87%/*, *dž > đ /76%/*; *lj > j /89%/*, *nj > n /87%/*; *dn > n /91%/*); *suglasnik h* postojan u svim pozicijama, osim na kraju riječi (procent prisustva: 58%); dominantni *dugi nastavci kod zamjeničko-pridjevske promjene (71%)*; postojani zamjenički oblici *him, hin, hina, hi*

u D (75%) i u A mn. (89%); *habitual* prisutan u značajnoj mjeri (29%); dominantne leksičke varijable *h(l)jeb* (100%), *hi(l)jada* (100%) i *hefta* (100%).

Sredinom 20. stoljeća dolazi do ujednačavanja fonetsko-fonoloških varijabli u smjeru standardnojezičkih preporuka: *č, dž* \neq *ć, đ*; *lj, nj* \neq *j, n*; *dn* \neq *nn / n*; *h* je postojano na kraju riječi, a pravopisne preporuke poštuju se čak i kod pisanja suglasnika *h* u primjerima *lahak / lahko, mehak / mehko*, tj. imamo *lak, mek. Dugi nastavci zamjeničko-pridjevske deklinacije* vremenom su postali negativno obilježeni te su ustupili mjesto kratkima. Zamjeničke klitike *him, hin, hina, hi*, kao i *habitual*, također su potisnuti iz pisanog idioma. Leksičke varijable pokazuju najveću stabilnost jer su i sredinom 20. stoljeća kod sarajevskih muslimana postojane lekseme *hljeb* (100%), *hiljada* (100%), *hefta* (100%) te *općina* (100%).

Krajem 20. stoljeća kod sarajevskih muslimana u pogledu fonetsko-fonoloških varijabli stanje je jednako onome u ranijem periodu (*č, dž* \neq *ć, đ*; *lj, nj* \neq *j, n*; *dn* \neq *nn / n*; *h* je postojano na kraju riječi a odsutno u sredini riječi u leksemama *lahak / lahko, mehak / mehko*). U pogledu morfoloških varijabli nema razlike u odnosu na podatke sa sredine stoljeća, tj. prisutni su samo kratki zamjeničko-pridjevski nastavci a nema ni zamjeničkih klitika *him, hin, hina, hi*, dok u pogledu sintaksičkih varijabli bilježimo nešto drugačije stanje, tj. pojavljivanje *habituala*. Leksičke varijable prilično su jednake onima s početka i sa sredine 20. stoljeća, tj. bilježi se prisustvo leksema *hljeb* (100%) i *hiljada* (100%), ali nema potvrde za upotrebu varijabli *hefta / sedmica*. Leksema *opština* (100%) preuzela je mjesto ranije prisutnoj *općini*.

Varijabla *h* u leksemi *kahva* kroz 20. stoljeće ima različitu sudbinu, različito se percipira i upotrebljava: na početku stoljeća bilježimo njenu pozitivnu markaciju i dominaciju (*kahva* – 100%), ali, vremenom, dolazi do njenog potiskivanja iz upotrebe (*kahva* – 40%), što govori u prilog postupnoj negativnoj obilježenosti i utjecaju jezičke norme.

Navedena doktorska disertacija nesumnjivo će biti referenca po kojoj će dr. Enisa Bajraktarević u budućnosti biti prepoznatljiva u naučnoj javnosti.

Magistarski rad “Morfološki opis ijekavskoščakavskoga govora Sarajeva” donosi morfološke osobine izvornih govornika, rođenih u prvim desetljećima 20. stoljeća, iz starog dijela Sarajeva – Vratnika, Bistrika, Bjelava, Hrasna, Kobilje Glave i Bara.

Korpusni audiomaterijal, transkribiran na oko 150 stranica teksta, s cjelokupnim prozodijskim opisom, analiziran je i klasificiran u skladu s uobičajenim dijalektološkim metodama analize, vodeći računa o svim značajnim morfološkim kategorijama.

Cilj istraživanja rada bio je načiniti morfološku sliku sarajevskoga govora u svjetlu dijalekta kome pripada – istočnobosanskog ijekavskoščakavskog, ali i susjednih šćakavskih i šćakavskih

govora, te pokazati da li je i u kojoj mjeri standardni jezik utjecao na izmjenu ranije zabilježenog stanja u ovome govoru.

Pažnja je usmjerena na zatečeno stanje, a razvoju pojedinih oblika povremeno se posvećivala značajnija pažnja. Radi se o sinhronijskom opisu s povremenim dijahronijskim izletima, te uporedno-kontrastivnoj i, katkad, uporedno-historijskoj metodi rada.

Istraživanje je pokazalo da sarajevski govor i dalje baštini neke od najznačajnijih morfoloških determinanti ijekavskošćakavskog dijalekta koje je sredinom prošlog stoljeća izdvojio D. Brozović. To se, najprije, odnosi na živo postojanje habituala, uobičajenost aoristnih oblika, nepostojanje imperfekta, kao i na pojavu gdje glagoli na *-avati* imaju u prezentu *-ajem*. Postojanost je vidna i kod zamjениčkih oblika, tj. prisustva zamjenica *nih* i *niha* u genitivu i akuzativu množine, enklitičkih oblika *hin*, *hi* u akuzativu množine te *him* u dativu množine. Hipokoristici na *-o* dekliniraju se prema promjeni imenica *e-vrste*, a u kategoriji zbirnih brojeva nalazimo najdominantniji sufiks *-ero*.

Sarajevski govor je i organski idiom koji je podložan standardnojezičkim utjecajima kao i utjecajima drugih govora, čemu svjedoče osobine koje su se izmijenile u odnosu na ranije posvjedočeno stanje: u genitivu, dativu, instrumentalu i lokativu množine prisutni su samo noviji nastavci, upotreba duge i kratke množine (*ćilimi*, *parkovi*) odgovara standardnojezičkoj situaciji, pokazne zamjenice češće su u formama *ovaj*, *onaj* u odnosu na *ovi*, *oni*; dugi nastavci kod prisvojnih pridjeva na *-ov*, *-ev*, *-in* potisnuli su kratke nastavke, umjesto starijeg infinitiva *rijeti*, češće je: *reći*, *reć*, nema glagolskog priloga prošlog.

Istraživanje je pokazalo i izraženu indeklinabilnost brojeva *dva*, *dvije*, *oba*, *obje*, *tri* i *četiri*, kao i uopćenost aoristnog oblika *bi* za sva lica.

Na temelju rečenog, može se zaključiti da je kandidatkinja već u magistarskom radu pokazala sklonost ka dijalektološkoj analizi građe i spremnost da se uhvati ukoštac s njom.

Ovaj je magistarski rad objavljen u koautorskoj knjizi *Govor Sarajeva*, za koju je predata Potvrda Univerziteta u Sarajevu – Instituta za jezik da je u štampi.

“Brojevi u ijekavskošćakavskom govoru Sarajeva” (2022), *Bosanskohercegovački slavistički kongres III*, knjiga 1, Slavistički komitet, Sarajevo, 99–109. str.; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/50852870>

U radu se opisuju brojevi u sarajevskom govoru kod starijih govornika. Provedeno istraživanje pokazalo je da je u sarajevskom govoru od glavnih brojeva promjenjiv broj *jedan*, dok se brojevi *dva*, *dvije*, *tri* i *četiri* javljaju u osnovnom obliku. Svi ostali glavni brojevi su nepromjenjivi s izuzetkom brojne imenice *hiljada*. Enisa Bajraktarević u ovom je radu analizirala i zbirne i redne

brojeve i pokazala da tendenciju gubljenja padežnih oblika pokazuju i zbirni brojevi. Što se tiče rednih brojeva u sarajevskom govoru, oni imaju zamjeničko-pridjevsku promjenu i oblike svih rodova i obaju brojeva.

“Morfološke osobine visočkoga govora s kraja 19. stoljeća” (2019), *Bosanskohercegovački slavistički kongres II*, knjiga 1, Slavistički komitet, Sarajevo, 397–409. str.; <https://plus.cobiss.net/cobiss/bh/bs/bib/11123737>

U radu su analizirane morfološke osobine visočkoga govora s kraja 19. stoljeća, na temelju upitnika “Pitanja o govoru prostoga naroda” iz 1897. godine. Izdvojena su najznačajnija pitanja s morfološkog nivoa (od 53 pitanja, analizirano je 14). Analiza je pokazala da visočki govor pripada ijekavskošćakavskom dijalektu, što je već ranije utvrđeno u literaturi, ali je sada potvrđeno dodatnim primjerima.

V. Projekti kandidatkinje

Dr. Enisa Bajraktarević učestvovala je u sljedećim projektima veoma značajnim za bosansku i bosanskohercegovačku lingvistiku:

- *Radovi o turcizmima* (Peco, A., Izabrana djela I–IV, Sarajevo: Bosansko filološko društvo, 2007);
- *Rječnik bosanskog jezika* (Halilović, S., Palić, I., Šehović, A., Sarajevo: Filozofski fakultet, 2010);
- *Bosanskohercegovački lingvistički atlas* (Sarajevo: Slavistički komitet, 2018–2020);
- *Sarajevski korpus SMS poruka na bosanskom jeziku* (Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu – Filozofski fakultet, 2021–2023); <https://www.ff.unsa.ba/index.php/bs/projekti-centra-za-b-h-s-jezik/18335-sarajevski-korpus-sms-poruka-na-bosanskom-jeziku>;

te u projektu primijenjene naravi – *Kurs metodike nastave bosanskog, hrvatskog i srpskog jezika kao drugog i stranog jezika* (Sarajevo: Univerzitet u Sarajevu – Filozofski fakultet, 2023–2024).

Svi su ovi projekti domaći izuzev internacionalnog istraživačkog projekta *Bosanskohercegovački lingvistički atlas*.

VI. Nastavno-pedagoški rad

Na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta dr. Enisa Bajraktarević radi već šesnaest godina. Za to vrijeme drži vježbe iz savremenog jezika i iz niza predmeta (Dijalektologija, Dijalektologija I i II, Savremeni bosanski jezik II, Morfologija I i II, Lektorski seminar, Lektorski seminar I, II, III, IV, Standardni jezik u praksi, a od 2021. godine

izvodi i vježbe na predmetu Osnovi nauke o jeziku II na Akademiji scenskih nauka Univerziteta u Sarajevu.

Kolegica se ističe svojim predanim radom sa studentima, što potvrđuju i rezultati evaluacija nastavnog osoblja koje su vršili studenti Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta. Ona je svojim odnosom prema radnim obavezama i studentima izgradila imidž pouzdane i odgovorne saradnice. U skladu s tim, možemo zaključiti da dr. Enisu Bajraktarević krase sve osobine dobrog pedagoga i nastavnika.

VII. Saradnja s institucijama

Od školske 2021/2022. godine Enisa Bajraktarević je vanjska saradnica Univerziteta u Sarajevu – Akademije scenskih umjetnosti, gdje izvodi vježbe na predmetu Osnovi nauke o jeziku II.

VIII. Prijedlog s obrazloženjem

Na kraju, sagledavši u cijelosti naučni, stručni i nastavni rad *lektora* dr. Enise Bajraktarević, članovi Komisije iznose stav da kolegica Bajraktarević *ispunjava sve i formalne i suštinske uvjete za izbor u nastavno-naučno zvanje docentice.*

Svoj stav zasnivamo na sljedećim činjenicama:

1. Dr. Enisa Bajraktarević od posljednjeg izbora stekla je naučni stepen doktora lingvističkih nauka – bosnist.
2. Dr. Enisa Bajraktarević objavila je dvije knjige i tri naučnoistraživačka rada, sve u priznatim publikacijama koje se nalaze u relevantnim naučnim bazama podataka.
3. Dr. Enisa Bajraktarević svojim ukupnim nastavničkim i naučnim radom daje značajan doprinos razvoju bosnistike: uključivala se u različite oblike saradnje s institucijama iz oblasti obrazovanja, a u nastavnom radu potvrdila se kao izvrsna saradnica, zbog čega pristupno predavanje nije potrebno.

Svim tim kandidatkinja je ispunila sve uvjete koji se traže čl. 96, st. d, prethodnog Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo", br. 33/17, 35/20, 40/20. i 39/21) za izbor u naučno-nastavno zvanje *docentice* na visokoškolskoj ustanovi.

Komisija je uvjerena da će dr. Enisi Bajraktarević izbor u novo zvanje biti dodatni podstrek u naučnoistraživačkom i nastavnom radu te sa zadovoljstvom predlaže Vijeću da prihvati ocjene iznesene u ovom referatu i prijedlog za izbor, tj. da izabere **dr. Enisu Bajraktarević, lektora** za područje (oblast): *humanističke nauke*, polje: *nauka o jeziku i književnosti (filologija)*, grana:

bosanski, hrvatski i srpski jezik, Savremeni (Standardni jezik), predmeti: Morfologija I i II, Dijalektologija I i II, Lektorski seminar I i II, Opći predmet/I, predmeti: Bosanski, Hrvatski i Srpski jezik I i II, na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik, **u zvanje docentice** za područje (oblast): humanističke nauke, polje: nauka o jeziku i književnosti (filologija), grana: bosnistika, kroatistika, srbistika, bosanski, hrvatski i srpski jezik, Savremeni (Standardni jezik) (predmeti: Dijalektologija I i II, Standardni jezik u praksi FIL BHS 236, Lektorski seminar FIL BHS 537 / Standardni jezik u praksi FIL BHS 537, IP Urbana dijalektologija), opći predmet/i (Bosanski, Hrvatski, Srpski jezik 1 i 2) na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik Univerziteta u Sarajevu – Filozofskog fakulteta.

Sastavni dio ovog izvještaja je Potvrda Stručne službe Fakulteta, broj 03-02/672 od 11. 9. 2024. godine.

Sarajevo, 23. 9. 2024. godine

Članovi Komisije:

1. Amela Šehović

/Dr. Amela Šehović, predsjednica/

2. Halid Bulić

/Dr. Halid Bulić, član/

3. M. Kardaš

/Dr. Mehmed Kardaš, član/

Izvještaj je pročit^{an} i usvojen na sjednici Vijeća Odsjeka za bosanski, hrvatski i srpski jezik

1. 10. 2024.

za dr. Kardaš